

Tekst 1

Electra beschrijft haar situatie.

Χορός

- 297 Κάγω τὸν αὐτὸν τῷδ' ἔρον ψυχῆς ἔχω.
298 Πρόσω γὰρ ἄστεως οὔσα τὰν πόλει κακὰ
299 οὐκ οἶδα, νῦν δὲ βούλομαι κάγω μαθεῖν.

Ἥλέκτρα

- 300 Λέγοιμ' ἄν, εἰ χρή· χρή δὲ πρὸς φίλον λέγειν
301 τύχας βαρείας τὰς ἐμὰς κάμου πατρός.
302 Ἐπεὶ δὲ κινεῖς μῦθον, ἴκετεύω, ξένε,
303 ἄγγελλ' Ὀρέστη τὰμὰ κάκείου κακὰ,
304 πρῶτον μὲν οἷοις ἐν πέπλοις αὐλίζομαι,
305 πίνω θ' ὄσω βέβριθ', ὑπὸ στέγαισί τε
306 οἶασι ναίω βασιλικῶν ἐκ δωμάτων,
307 αὐτὴ μὲν ἐκμοχθοῦσα κερκίσιν πέπλους
308 [ἢ γυμνὸν ἔξω σῶμα καὶ στερήσομαι],
309 αὐτὴ δὲ πηγὰς ποταμίους φορουμένη,
310 ἀνέορτος ἱερῶν καὶ χορῶν τητωμένη.
311 Ἄναίνομαι γυναῖκας οὔσα παρθένος,
312 αἰσχύνομαι δὲ Κάστορ', ὃς πρὶν ἐς θεοὺς
313 ἔλθειν ἔμ' ἐμνήστευεν, οὔσαν ἐγγενῆ.
314 Μήτηρ δ' ἐμὴ Φρυγίοισιν ἐν σκυλεύμασιν
315 θρόνῳ κάθηται, πρὸς δ' ἔδραισιν Ἀσίδες
316 δμωαὶ στατίζουσ', ἃς ἔπερσ' ἐμὸς πατήρ,
317 Ἴδαῖα φάρη χρυσέαις ἐζευγμένα
318 πόρπαισιν. Αἶμα δ' ἔτι πατρὸς κατὰ στέγας
319 μέλαν σέσηπεν, ὃς δ' ἐκείνον ἔκτανεν,
320 ἐς ταῦτ' αὖτις βαίνων ἄρματ' ἐκφοιτᾷ πατρί,
321 καὶ σκῆπτρ' ἐν οἷς Ἑλλησιν ἐστρατηλάτει
322 μαιφόνοισι χερσὶ γαυροῦται λαβῶν.
323 Ἄγαμέμνονος δὲ τύμβος ἡτιμασμένος

- 324 οὐπω χόας ποτ' οὐδὲ κλῶνα μυρσίνης
 325 ἔλαβε, πυρὰ δὲ χέρσος ἀγλαΐσμάτων.
 326 Μέθη δὲ βρεχθεὶς τῆς ἐμῆς μητρὸς πόσις
 327 ὁ κλεινός, ὡς λέγουσιν, ἐνθρώσκει τάφω,
 328 πέτροις τε λεύει μνήμα λάϊνον πατρός,
 329 καὶ τοῦτο τολμᾷ τοῦπος εἰς ἡμᾶς λέγειν·
 330 “Ποῦ παῖς Ὀρέστης; Ἄρά σοι τύμβω καλῶς
 331 παρῶν ἀμύνει;” Ταῦτ' ἀπὼν ὑβρίζεται.
 332 Ἄλλ', ὦ ξέν', ἴκετεύω σ', ἀπάγγειλον τάδε.
 333 Πολλοὶ δ' ἐπιστέλλουσιν, ἐρμηνεὺς δ' ἐγώ,
 334 αἱ χεῖρες, ἢ γλῶσσ', ἢ ταλαίπωρός τε φρήν,
 335 κάρα τ' ἐμὸν ξυρήκες ὅ τ' ἐκείνον τεκῶν.
 336 Αἰσχρὸν γάρ, εἰ πατὴρ μὲν ἐξεῖλεν Φρύγας,
 337 ὁ δ' ἄνδρ' ἐν' εἰς ὧν οὐ δυνήσεται κτανεῖν,
 338 νέος πεφυκῶς κάξ ἀμείνονος πατρός.

Euripides, Electra 297-338

Aantekeningen

- regel 304 **αὐλίζομαι** huizen
 regel 305 **ὁ πίνος** vuil
 regel 310 **ἀνέορτος** + *genitivus* niet deelnemend aan de feestviering
τητάομαι + *genitivus* beroofd zijn van
 regel 313 **μνηστεύω** dingen naar de hand van
 regel 314 **τὸ σκύλευμα** buit
 regel 315 **Ἄσις, -ίδος** Aziatisch (*vrouwelijk*)
 regel 316 **στατίζω** gaan staan
πέρθω buitmaken
 regel 318 **ἡ πόρπη** speld
 regel 319 **σέσηπα** (*perfectum*) verrot zijn
 regel 320 **ἐκφοιτάω** geregeld eropuit trekken
 regel 324 **ὁ κλών, κλωνός** takje
ἡ μυρσίνη mirte
 regel 325 **τὸ ἀγλαΐσμα** sieraad
 regel 326 **βρέχομαι** zich bedrinken
 regel 327 **ἐνθρώσκω** + *dativus* springen op
 regel 328 **λεύω** stenigen
 regel 333 **ὁ ἐρμηνεύς** tolk
 regel 335 **ξυρήκης** kaalgeschoren

Tekst 2

Clytaemestra verdedigt zichzelf.

Κλυταιμήστρα

- 1011 Τοιαῦτα μέντοι σὸς πατὴρ βουλευματα
 1012 ἐς οὐδ' ἐχρῆν ἤκιστ' ἐβούλευσεν φίλων.
 1013 Λέξω δέ· καίτοι δόξ' ὅταν λάβῃ κακὴ
 1014 γυναῖκα, γλώσση πικρότης ἔνεστί τις,
 1015 ὡς μὲν παρ' ἡμῖν, οὐ καλῶς· τὸ πρᾶγμα δὲ
 1016 μαθόντας, ἦν μὲν ἀξίως μισεῖν ἔχη,
 1017 στυγεῖν δίκαιον· εἰ δὲ μή, τί δεῖ στυγεῖν;
 1018 Ἑμᾶς δ' ἔδωκε Τυνδάρεως τῷ σῷ πατρὶ
 1019 οὐχ ὥστε θνήσκειν οὐδ' ἄ γειναίμην ἐγώ.
 1020 Κεῖνος δὲ παῖδα τὴν ἐμὴν Ἀχιλλέως
 1021 λέκτροισι πείσας ὄχετ' ἐκ δόμων ἄγων
 1022 πρυμνοῦχον Αὐλιν, ἔνθ' ὑπερτείνας πυρᾶς
 1023 λευκὴν διήμησ' Ἴφιγόνης παρηΐδα.
 1024 Κεῖ μὲν πόλεως ἄλωσιν ἐξιώμενος
 1025 ἢ δῶμ' ὀνήσων τ' ἄλλα τ' ἐκσώζων τέκνα
 1026 ἔκτεινε πολλῶν μίαν ὑπερ, συγγνώστ' ἂν ἦν.
 1027 Νῦν δ' οὐνεχ' Ἑλένη μάργος ἦν ὅ τ' αὖ λαβὼν
 1028 ἄλοχον κολάζειν προδότιν οὐκ ἠπίστατο,
 1029 τούτων ἕκατι παῖδ' ἐμὴν διώλεσεν.
 1030 Ἐπὶ τοῖσδε τοίνυν καίπερ ἠδίκημένη
 1031 οὐκ ἠγριώμην οὐδ' ἂν ἔκτανον πόσιν.
 1032 Ἄλλ' ἦλθ' ἔχων μοι μαινάδ' ἔνθεον κόρην
 1033 λέκτροις τ' ἐπεισέφρηκε, καὶ νύμφα δύο
 1034 ἐν τοῖσιν αὐτοῖς δώμασιν κατεῖχ' ὁμοῦ.
 1035 Μῶρον μὲν οὖν γυναῖκες, οὐκ ἄλλως λέγω·
 1036 ὅταν δ', ὑπόντος τοῦδ', ἀμαρτάνῃ πόσις
 1037 τάνδον παρώσας λέκτρα, μιμείσθαι θέλει
 1038 γυνὴ τὸν ἄνδρα χᾶτερον κτᾶσθαι φίλον.

- 1039 Κᾶπειτ' ἐν ἡμῖν ὁ ψόγος λαμπρύνεται,
 1040 οἱ δ' αἴτιοι τῶνδ' οὐ κλύουσ' ἄνδρες κακῶς.
 1041 Εἰ δ' ἐκ δόμων ἤρπαστο Μενέλεως λάθρα,
 1042 κτανεῖν μ' Ὀρέστην χρῆν, κασιγνήτης πόσιν
 1043 Μενέλαον ὡς σώσαιμι; Σὸς δὲ πῶς πατὴρ
 1044 ἠνέσχετ' ἂν ταῦτ'; Εἶτα τὸν μὲν οὐ θανεῖν
 1045 κτείνοντα χρῆν τᾶμ', ἐμὲ δὲ πρὸς κείνου παθεῖν;
 1046 Ἔκτειν', ἐτρέφθην ἥνπερ ἦν πορεύσιμον
 1047 πρὸς τοὺς ἐκείνω πολεμίους. Φίλων γὰρ ἂν
 1048 τίς ἂν φόνου σοῦ πατρὸς ἐκοινώνησέ μοι;
 1049 Λέγ' εἴ τι χρήζεις κἀντίθεσ παρρησία,
 1050 ὅπως τέθνηκε σὸς πατὴρ οὐκ ἐνδίκως.

Χορός

- 1051 Δίκαι' ἔλεξας, ἡ δίκη δ' αἰσχροῦς ἔχει.
 1052 Γυναῖκα γὰρ χρὴ πάντα συγχωρεῖν πόσει,
 1053 ἥτις φρενήρης· ἧ δὲ μὴ δοκεῖ τάδε,
 1054 οὐδ' εἰς ἀριθμὸν τῶν ἐμῶν ἦκει λόγων.

Euripides, Electra 1011-1054

Aantekeningen

- regel 1014 ἡ πικρότης bitterheid
 regel 1022 πρυμνοῦχος schepen vasthoudend
 ὑπερτείνω boven iets houden
 regel 1023 διαμάω doorsnijden
 regel 1024 ἡ ἄλωσις inname
 ἐξιάομαι verhoeden
 regel 1027 μάργος wellustig
 regel 1028 ἡ προδότις verraadster
 regel 1033 ἐπεισφρέω nog daarenboven inbrengen
 regel 1036 ὕπειμι als uitgangspunt aanwezig zijn
 regel 1037 παρωθέω versmaden
 regel 1039 λαμπρύνομαι aan het daglicht komen
 regel 1046 πορεύσιμος begaanbaar
 regel 1053 φρενήρης verstandig

Tekst 3

Troje is gevallen. Helena is samen met de Trojaanse vrouwen opgesloten. Menelaus, in gezelschap van een aantal dienaren, zoekt haar op. In onderstaande tekst vertelt Menelaus dat hij Helena wil straffen.

- 864 Ἦλθον δὲ Τροίαν οὐχ ὅσον δοκοῦσί με
 865 γυναικὸς οὐνεκ', ἀλλ' ἐπ' ἄνδρ', ὃς ἐξ ἐμῶν
 866 δόμων δάμαρτα ξεναπάτης ἐλήσατο.
 867 Κεῖνος μὲν οὖν δέδωκε σὺν θεοῖς δίκην,
 868 αὐτός τε καὶ γῆ δορὶ πεσοῦσ' Ἑλληνικῶ.
 869 Ἔκω δὲ τὴν Λάκαιναν — οὐ γὰρ ἠδέως
 870 ὄνομα δάμαρτος, ἢ ποτ' ἦν ἐμή, λέγω —
 871 ἄξων· δόμοις γὰρ τοῖσδ' ἐν αἰχμαλωτικοῖς
 872 κατηρίθμηται Τρωάδων ἄλλων μέτα.
 873 Οἵπερ γὰρ αὐτὴν ἐξεμόχθησαν δορί,
 874 κτανεῖν ἐμοί νιν ἔδοσαν, εἴτε μὴ κτανῶν
 875 θέλομι' ἄγεσθαι πάλιν ἐς Ἀργεῖαν χθόνα.
 876 Ἐμοὶ δ' ἔδοξε τὸν μὲν ἐν Τροίᾳ μόρον
 877 Ἑλένης ἐᾶσαι, ναυπόρω δ' ἄγειν πλάτη
 878 Ἑλληνίδ' ἐς γῆν κᾶτ' ἐκεῖ δοῦναι κτανεῖν,
 879 ποινὰς ὅσων τεθνᾶσ' ἐν Ἰλίῳ φίλοι.
 880 Ἄλλ' εἶα χωρεῖτ' ἐς δόμους, ὀπάονες,
 881 κομίζετ' αὐτὴν τῆς μαιφονωτάτης
 882 κόμης ἐπισπάσαντες. En wanneer de wind gunstig waait,
 883 zullen we haar meenemen naar Griekenland.

Euripides, Troades 864-883

Aantekeningen

- regel 864 ὅσον δοκοῦσί με zoals men van mij denkt
 regel 865 ἐπί + accusativus om wraak te nemen op
 regel 866 ξεναπάτης zijn gastheer bedriegend
 regel 867 σύν + dativus dankzij de hulp van
 regel 868 δορὶ dativus enkelvoud van δόρυ
 πεσοῦσ' = πεσοῦσα
 regel 869 τὴν Λάκαιναν lijdend voorwerp bij ἄξων (regel 871)

regel 871	αἰχμαλωτικός voor krijgsgevangenen bestemd
regel 872	κατηρίθμηται μέτα + <i>genitivus</i> zij is meegeteld met
regel 873	Οἵπερ γὰρ Lees: Οἱ γὰρ Ἀχαιοί, οἱ δορί <i>dativus enkelvoud van δόρυ</i>
regel 874	εἴτε of het moest zijn dat μὴ <i>Verbind met κτανῶν</i>
regel 876-877	τὸν μόρον ἐάω de bestraffing achterwege laten
regel 877	ἢ ναυπόρος πλάτη schip
regel 878	Ἑλληνίδ' = Ἑλληνίδα καὶ εἶτα δίδωμι + <i>infinitivus</i> laten
regel 879	ποινὰς + <i>genitivus</i> als straf voor ὅσων φίλοι Lees: πάντων φίλων, ὅσοι
regel 880	ὁ ὀπάων, -ονος dienaar
regel 882	ἐπισπάω + <i>genitivus</i> meesleuren aan